

UN WATER

22 MARCH

**WORLD
WATER
DAY 2015**

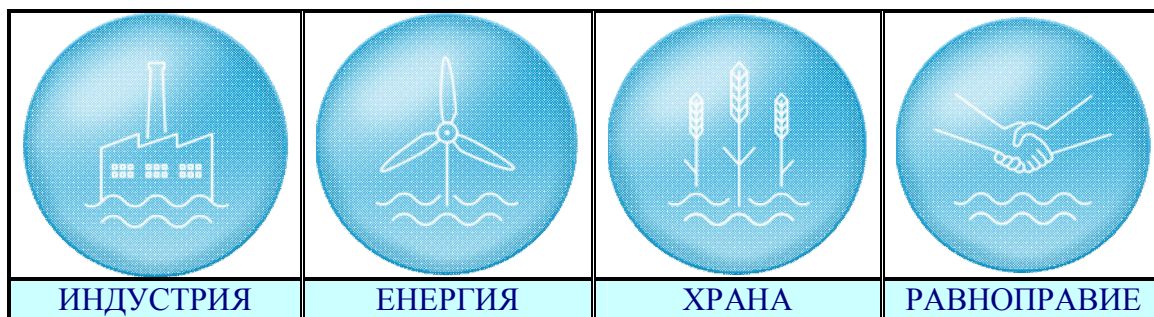
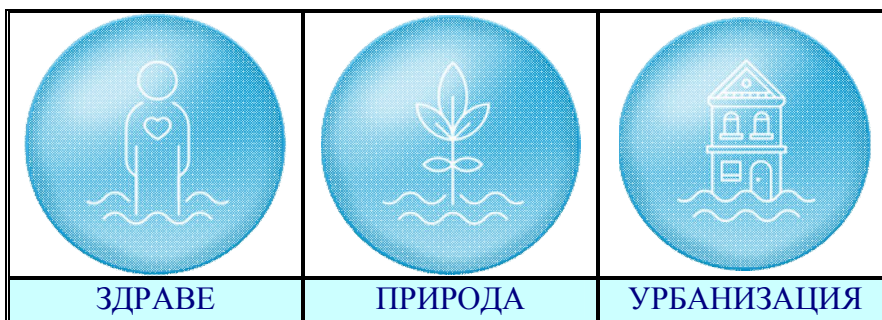
WATER AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Световен ден на водата

Питейната вода е определящ фактор за най-актуалните проблеми на съвременното: запазване на здравето, развитие на селското стопанство, производство на енергийните ресурси на планетата, урбанизацията. Често обаче този ограничен природен ресурс страда от лошо управление и безжалостна експлоатация. Всеки човек има право на достъп до чиста питейна вода. Светът може да си сътрудничи, за да отговори на предизвикателствата и да осигури достъп до прясна вода на всички.

Денят на прясната вода е предложен на Конференцията за околната среда и развитието (UNCED), проведена през 1992 г. в Рио де Жанейро, Бразилия и се отбелязва ежегодно на 22 март. Всяка година честването на Международният ден на водата е свързано с определен аспект на прясната вода. На 22 март правителства и международни организации потвърждават, че чистата вода е живот и нашият живот зависи от това, как защитаваме качеството на водата. Целта е да се повиши общественото съзнание и култура, за да се ускори изпълнението на една от целите на развитието за този век – намаляване наполовина на броя на хората без достъп до чиста вода и канализация до 2015 г.

ВОДАТА Е:

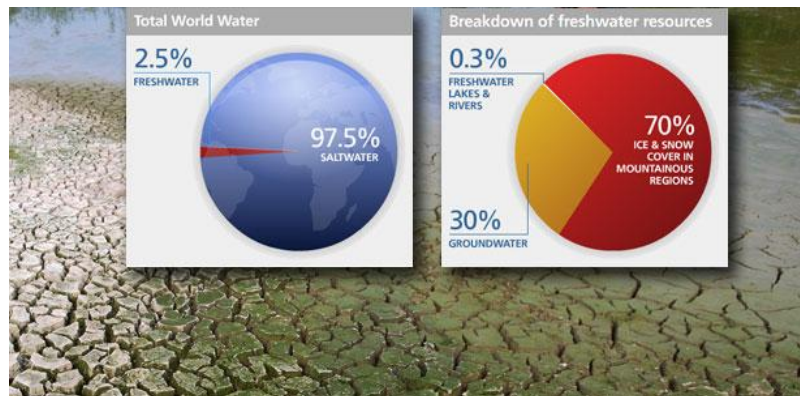

Водата не е обикновен търговски продукт, а наследство, което трябва да бъде опазвано и защитавано. Водата е в основата на живота на Земята. Качеството на живот пряко зависи от качеството на водата. Доброто качество на водите поддържа здрави екосистемите и следователно води до подобряване на човешкото благосъстояние и обратно - лошото им качество вреди на околната среда и човечеството. От болести, разпространявани чрез водата, умират над 1.5 милиона деца по света.

Замърсяването е все по-голяма заплаха за качеството на водните ресурси. Човешката дейност през последните 50 години е отговорна за най-голямото замърсяване на водните ресурси в цялата история. Изчислено е, че над 2.5 милиарда души в света живеят без подходяща канализация.

Много по-евтино е да се предотврати замърсяването на водните ресурси, отколкото борбата с последиците от замърсяването.

Общият обем на водата на Земята е около 1,4 млрд. km³. Обемът на ресурсите на пресните води е около 35 милиона km³, или около 2,5% от общия обем.

70% от тези сладководни ресурси - около 24 милиона, са под формата на лед и постоянна снежна покривка в планинските райони, Антарктика и Арктика. Около 30% от сладководните води в света се съхраняват под земята под формата на подземни води (басейни с подземни води, плитки и дълбоки до 2 000 метра, влага на почвата, блатата и на дълбоко в замръзналата земя). Те са около 97% от всички сладководни води,

потенциално достъпни за хуманна употреба. Сладководните езера и реки съдържат около 105 000 km³ или около 0,3% от сладководните води в света.

Шест милиарда души в света употребяват 54% от всички достъпни източници на прясна вода, съдържащи се в реки, езера и подпочвени води.

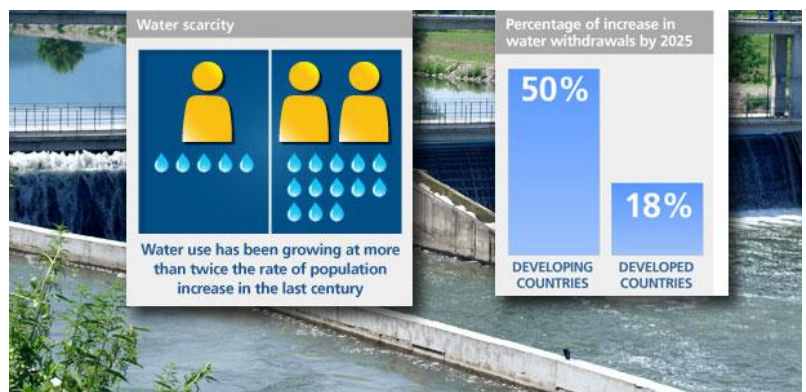
Използването на вода превишава с повече от два пъти скоростта на увеличаване на населението.

Как светът използва сладководни води:

- около 70% за напояване
- около 22% за промишлеността
- около 8% за домашна употреба

Над 1,4 милиарда души в момента живеят в речните басейни, където използването на водата надхвърля минималните нива за възстановяване, което води до изсушаване на реките и изчерпването на подземните води.

До 2025 г. над милиард души ще живеят в страни или региони с абсолютен недостиг на вода, и две трети от населението на света може да бъде подложено на стресови условия поради липса и.

Вода и здраве

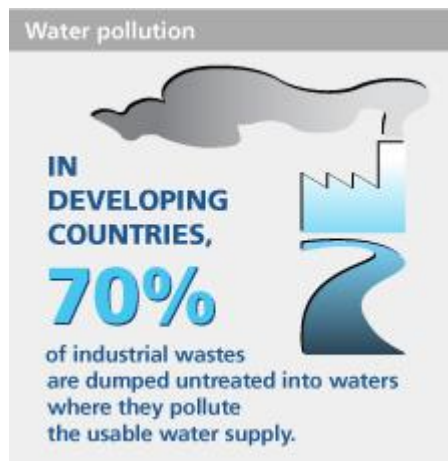

Повече от един на всеки шест души по целия свят – 894 милиона – нямат достъп до безопасна сладководна вода. В световен мащаб, диарията е водеща причина за болести и смъртност, като при 88 на сто от случаите с диария довели до фатален край се дължат на липса на достъп до санитарни съоръжения, заедно с неадекватно наличие на вода за хигиенни нужди и за пиене. На всеки 20 секунди, едно дете умира в резултат на лоши хигиенни условия. Това са 1,5 милиона предотвратими смъртни случаи за година. В Африканска Сахара лечението на диария изяжда 12% от здравния бюджет. В един нормален ден повече от половината от болничните легла в лечебниците са заети от пациенти, страдащи от подобни заболявания.

Вода, земеделие и храни

От 2 000 до 5 000 литра вода на ден са нужни за производство на ежедневната храна на един човек. Производството на един килограм ориз се нуждае от 1000-3000 литра вода, а зърнените храни и телешкото месо изискват от 13 000 до 15 000 литра. През периода до 2050 г. водата в света ще трябва да издържа земеделски системи, които ще изхранват и създават поминък за още 2,7 милиарда души. Междуправителствената експертна група по изменение на климата прогнозира, че до 2020 г. 50% от селското стопанство ще зависи от добивите от дъжд. Напоителните системи увеличават добива на голяма част от културите - от 100 до 400 процента, а поливното земеделие в момента допринася за 40% от производството на храни в света. Лошият дренаж и напоителните практики са довели до напукване и засоляване на около 10 на сто от напояваните земи в света.

Замърсяване на водите

В развиващите се страни 70 процента от промишлените отпадъци се изхвърлят във водите, което води и до замърсяване на водоснабдителната мрежа. Всеки ден 2 милиона тона човешки отпадъци се изхвърлят в течащи води.

Принос на хранително-вкусовия сектор за производство на органични замърсители на водата:

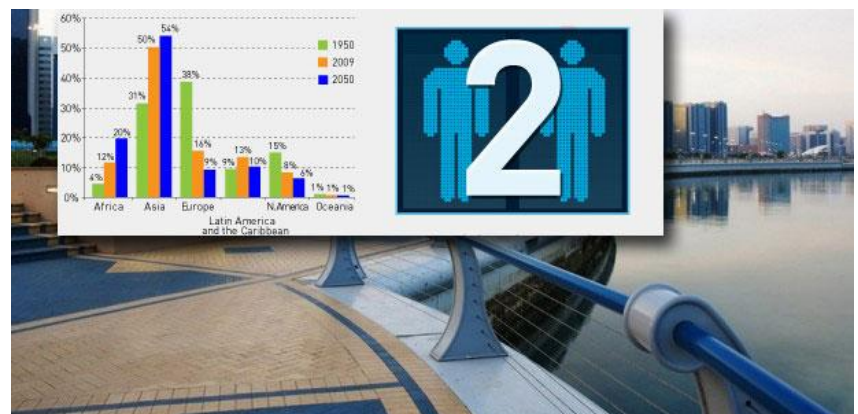
- Развитите страни: 40%
- Страните с ниски доходи: 54%

Прогнозното увеличение на използване на изкуствени торове за производство на храни и в отпадъчните води през следващите три десетилетия, показва, че ще има 10-20% от глобалното увеличение на азот в речните потоци за крайбрежните екосистеми.

Вода и урбанизация

Всяка секунда градското население нараства с 2 души. Днес един от всеки двама души на планетата живее в град.

- 93% от урбанизацията на населението произтича в бедни или развиващи се страни и близо 40% от градската експанзия в света се трансформира в гета;
- 50% от населението на света живее в градове с население не по-малко от 10 милиона души;
- 27% от градското население в развиващия се свят няма водопровод в своя дом

Вода и климат

Водата е основният носител, чрез която изменението на климата влияе на екосистемата на Земята и хората. Събирането на вода се очаква да става все по-трудно в следствие глобалното затопляне. Повече региони ще изпитат недостиг на вода, валежите стават хаотични, ледниците се топят и покачват нивата на моретата. Хората, живеещи в обсег от 60 мили от бреговата линия –

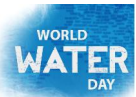
една трета от населението на света – ще бъдат засегнати особено тежко, тъй като те са най-податливи на повишената соленост на крайбрежните питейни водоизточници.

Водно сътрудничество

Управлението на водните ресурси се отразява на почти всички аспекти от икономиката, по-специално, здравеопазването, производството на храни и сигурност, битово водоснабдяване и канализация, енергетиката, промишлеността и екологичната устойчивост. Всяко действие, свързано с управлението на водите изисква ефективно сътрудничество между множество участници, независимо дали в местен или международен мащаб. Реките и подземните води пресичат политическите граници и международното сътрудничество е необходимо за да се споделят водните ресурси на трансграничния речен басейн по веригата потребители с различни и понякога противоречиви нужди, претенции и култури.

ЧИСТАТА ВОДА Е ЖИВОТ!

Източник: UNEP, Световна програма за оценка на водите (WWA), Организацията за прехрана и земеделие на Обединените нации (ФАО) и ООН-Вода, Световна здравна организация (СЗО), UNESCO; Сдружение „Аз обичам водата“ и Българска Асоциация по Водите – организатори на иновативно събитие „Международен Воден Мост 2015“; <http://www.unwater.org/worldwaterday/>